

Folkhälsomyndigheten

Barn som bor i familjehem – livsvillkor, levnadsvanor och hälsa

Resultat från studien Skolbarns hälsovanor 2021/22

Denna titel kan laddas ner från: www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/. En del av våra titlar går även att beställa som ett tryckt exemplar, se våra [kundtjänst och köpvillkor](#).

Citera gärna Folkhälsomyndighetens texter, men glöm inte att uppge källan. Bilder, fotografier och illustrationer är skyddade av upphovsrätten. Det innebär att du måste ha upphovspersonens tillstånd att använda dem.

© Folkhälsomyndigheten, 2023.

Artikelnummer: 23251

Om publikationen

Folkhälsomyndigheten har bistått den statliga utredningen Barn och unga i samhällets vård (S 2021:06) med resultat från Skolbarns hälsovanor 2021/22 avseende livsvillkor, levnadsvanor och hälsa hos barn som bor i familjehem. Utredningen har i uppdrag att se över och föreslå åtgärder för hur kvaliteten i vården kan öka när barn och unga placeras i familjehem, jourhem, stödboende och hem för vård eller boende med mera.

I denna rapport publiceras resultaten som Folkhälsomyndigheten har bistått med. Det är möjligt tack vare det utökade urvalet i undersökningen Skolbarns hälsovanor 2021/22. Folkhälsomyndigheten har under många års tid fått förfrågningar från kommuner, regioner och länsstyrelser om uppgifter om barns och ungas hälsa på lokal och regional nivå. Därför beslutade myndigheten att utöka urvalet i 2021/22 års datainsamling, från cirka 10 000 elever till närmare 100 000 elever.

Att redovisa hur livsvillkor, levnadsvanor och hälsa ser ut hos barn i olika familjeförhållanden ser ut är i linje med Folkhälsomyndighetens uppdrag. Myndigheten ska enligt instruktionen analysera utvecklingen av hälsan och hälsans bestämningsfaktorer och hur dessa fördelas efter kön, etnisk eller kulturell bakgrund, socioekonomisk tillhörighet, sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck, funktionsnedsättning och ålder.

Folkhälsomyndigheten har även ett pågående regeringsuppdrag att analysera behov av att utveckla den praktiska tillämpningen av FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) inom sitt verksamhetsområde och utifrån analysen, identifiera utvecklingsområden att arbeta vidare med.

Rapporten vänder sig till beslutsfattare på nationell, regional och lokal nivå, skolpersonal, forskare och andra som på olika sätt arbetar med att främja barns och ungas livsvillkor, levnadsvanor och hälsa.

Rapporten har tagits fram av utredaren Maria Corell. Ansvarig enhetschef har varit Anna Jansson, enheten för hälsofrämjande levnadsvanor, och avdelningschef Josefin P Jonsson, avdelningen för livsvillkor och levnadsvanor.

Folkhälsomyndigheten

Karin Tegmark Wisell
Generaldirektör

Innehåll

Barn som bor i familjehem – livsvillkor, levnadsvanor och hälsa	1
Om publikationen	3
Innehåll	4
Sammanfattning	5
Bakgrund	6
Genomförande av Skolbarns hälsovanor	6
Metod	6
Frågor om boendesituation i Skolbarns hälsovanor	7
Resultat	8
Skolan	8
Alkohol, tobak och narkotika	9
Träning och matvanor	11
Hälsa	12
Sexuell och reproduktiv hälsa	14

Sammanfattning

Cirka 2 procent av barnen i åldrarna 11, 13 och 15 år i Sverige bor i familjehem hela tiden eller för det mesta. I den här rapporten redovisas ett urval av indikatorer från studien Skolbarns hälsovanor 2021/22 för att belysa livsvillkor, levnadsvanor och hälsa bland barn som bor i familjehem jämfört med barn som bor på annat sätt (till exempel med båda föräldrar, växelvis eller med en förälder).

Resultaten visar att barn som bor i familjehem är mer utsatta för mobbning i skolan, något oftare har riskabla levnadsvanor och något mindre hälsosamma levnadsvanor än barn som bor på annat sätt. Detta innebär en ökad risk för ohälsa bland dessa barn.

Resultaten visar även att barn som bor i familjehem är mindre tillfreds med livet än barn som bor på annat sätt. Däremot finns överlag inga skillnader i självskattad hälsa, långvariga sjukdomar eller funktionsnedsättningar eller självrapporterade hälsobesvär.

Rapporten visar:

- Skoltrivseln och skolstressen är ungefär densamma bland barn som bor i familjehem jämfört med barn som bor på annat sätt. Däremot är det vanligare att barn som bor i familjehem mobbas.
- Det är något vanligare att barn som bor i familjehem har varit berusade eller snusat. Det är också vanligare att de har rökt cigaretter och använt cannabis.
- Det är mindre vanligt att barn som bor i familjehem tränar ofta, dvs. minst fyra gånger i veckan, jämfört med barn som bor på annat sätt. De äter också frukost mer sällan.
- Barn som bor i familjehem är mindre tillfreds med livet än barn som bor på annat sätt. Mönstret när det gäller självskattad hälsa varierar i olika grupper.
- Det är lika vanligt att ha en långvarig sjukdom, funktionsnedsättning eller annat långvarigt hälsoproblem bland barn som bor i familjehem som bland barn som bor på annat sätt. Likaså är det lika vanligt att ha självrapporterade hälsobesvär.
- Det är vanligare att barn i familjehem har haft samlag än barn som bor på annat sätt.

Bakgrund

Resultaten i denna rapport kommer från studien Skolbarns hälsovanor (Health Behaviour in School-aged Children, HBSC). Det är en enkätundersökning bland 11-, 13- och 15-åringar. Den genomförs i syfte att öka kunskapen om de livsvillkor och levnadsvanor som är viktiga för barns hälsa, följa utvecklingen över tid samt jämföra resultaten med andra länders resultat. Studien belyser både psykiska och fysiska aspekter på hälsa och den sociala miljön som barnen befinner sig i.

Undersökningen är ett internationellt forsknings- och samarbetsprojekt som startade i början av 1980-talet. Sedan dess har studien genomförts vart fjärde år. Den senaste undersökningen ägde rum 2021/22, när cirka 50 länder i Europa, Nordamerika och Asien deltog i datainsamlingen. Sverige har medverkat sedan 1985/86, med ett nationellt urval.

År 2021/22 utökades urvalet i studien Skolbarns hälsovanor för att göra det möjligt att presentera resultaten för varje län. Det utökade urvalet gör det också möjligt att presentera resultat för små grupper av barn, till exempel barn som bor i familjehem, barn som svarat att de har annat kön och barn vars familjer har det dåligt ställt ekonomiskt.

Genomförande av Skolbarns hälsovanor

Åldersgrupperna som ingår är 11-, 13- och 15-åringar, och därför genomförs undersökningen i årskurserna 5, 7 och 9 i Sverige. Urvalet görs för varje årskurs med en klusterdesign i två steg. Först väljs ett antal skolor ut på ett slumpmässigt sätt så att de är representativa för landet. Därefter slumpas en klass på respektive skola (enligt instruktioner). Alla elever i den utvalda klassen erbjuds att delta i undersökningen.

Det totala urvalet i undersökningen 2021/22 omfattade 4 083 skolor. Av dessa deltog 2 329 skolor (57 procent). Det totala urvalet av elever skattades till 93 900. Av dessa medverkade 41 946 elever i undersökningen. Det motsvarade cirka 80 procent i de deltagande klasserna och cirka 45 procent av eleverna i det totala urvalet. Läs mer i rapporten *Skolbarns hälsovanor i Sverige 2021/22 – regionala resultat*.

Metod

Resultaten redovisas som andelar i procent eller medelvärden. Dubbelsidiga konfidensintervall med konfidensgrad 95 procent har beräknats. Om konfidensintervallen för olika grupper eller mätningar över tid inte överlappar varandra anses det finnas en statistiskt säkerställd skillnad. När vi skriver att det är skillnader mellan grupper eller förändringar över tid är de alltså statistiskt säkerställda.

För att räkna upp andelar till befolkningsnivå har resultaten viktats så att de kan visas för hela populationen.

Frågor om boendesituation i Skolbarns hälsovanor

I Sverige ställs fyra frågor till barnen om deras boendesituation. Den första frågan lyder: ”Alla familjer är olika. Ibland bor man med bara en förälder och ibland lever man med två familjer. Vi skulle vilja veta hur det ser ut för dig. Den här frågan handlar om det hem där du **bor hela tiden eller för det mesta. Om du bor i två eller flera hem, börja med det ena** hemmet. Kryssa för vilka du bor tillsammans med där.”. Svartalternativen är: mamma, pappa, pappas sambo/flickvän/partner, mammas sambo/pojkvän/partner, jag bor i familjehem eller liknande och jag bor tillsammans med någon annan vuxen eller någon annanstans. De efterföljande tre frågorna handlar om huruvida man har ytterligare ett hem eller inte, hur ofta man bor där samt vilka man bor tillsammans med där. Här presenteras svaren för de barn som har kryssat för *jag bor i familjehem eller liknande* på den första frågan.

Det är 2,1 procent av barnen i åldrarna 11, 13 och 15 år som bor i familjehem eller liknande, hela tiden eller för det mesta (se Tabell 1). Det är en större andel pojkar än flickor som bor i familjehem, 2,5 procent jämfört med 1,4 procent. I gruppen annat är det 7,4 procent som bor i familjehem.

Andelen barn som bor i familjehem eller liknande ökar med stigande ålder. Bland 11-åringar är det 1,9 procent, bland 13-åringar 2,3 procent och bland 15-åringar 2,5 procent.

Det är vanligare att bo i familjehem eller liknande bland barn födda utanför Sverige. Bland födda i Sverige är andelen 1,5 procent, födda i övriga Norden 4,1 procent, födda i övriga Europa 3,8 procent och utanför Europa 5,5 procent. Störst är andelen bland barn som inte vet var de är födda: 20,4 procent.

Tabell 1. Antal och andel barn som bor i familjehem, fördelade efter kön, ålder och födelseregion, 2021/22

Grupp	Antal	Andel i procent	Nedre konfidensintervall	Övre konfidensintervall
Flickor	313	1,4	1,3	1,6
Pojkar	512	2,5	2,3	2,7
Annat	65	7,4	5,8	9,3
11 år	353	1,9	1,7	2,1
13 år	276	2,3	2,1	2,6
15 år	271	2,5	2,2	2,8
Född i Sverige	564	1,5	1,4	1,6
Född i övriga Norden	14	4,1	2,4	6,7
Född i övriga Europa	41	3,8	2,8	5,2
Född utanför Europa	211	5,5	4,8	6,2
Vet inte sitt födelseland	55	20,4	16,0	25,6
Totalt	900	2,1	2,0	2,2

Resultat

Skolan

Andelen barn som tycker mycket bra om skolan är densamma bland barn som bor i familjehem och barn som bor på annat sätt, 17 respektive 16 procent (Tabell 2). Bland 11-åriga pojkar i familjehem är det dock fler som tycker mycket bra om skolan jämfört med 11-åriga pojkar som bor på annat sätt, 32 procent jämfört med 26 procent.

Tabell 2. Andel och antal barn som tycker mycket bra om skolan, uppdelade kön, ålder och boendesituation, 2021/22

Grupp	Bor i familjehem (procent)	Bor i familjehem (antal)	Bor på annat sätt (procent)	Bor på annat sätt (antal)
Flickor 11 år	22	34	26	2183
Pojkar 11 år	32	59	26	2268
Flickor 13 år	13	12	10	509
Pojkar 13 år	12	23	15	752
Flickor 15 år	13	9	7	377
Pojkar 15 år	17	24	11	564
Alla	17	170	16	6800

Andelen barn som är ganska eller mycket stressade av skolarbetet är densamma bland barn som bor i familjehem och barn som bor på annat sätt, 46 procent respektive 47 procent (Tabell 3). Det är dock en större andel 11-åriga pojkar och flickor i familjehem som är ganska eller mycket stressade av skolarbetet, jämfört med 11-åringar som bor på annat sätt.

Tabell 3. Andel och antal barn som är ganska eller mycket stressade av skolarbetet, uppdelade på kön, ålder och boendesituation, 2021/22

Grupp	Bor i familjehem (procent)	Bor i familjehem (antal)	Bor på annat sätt (procent)	Bor på annat sätt (antal)
Flickor 11 år	48	42	31	2609
Pojkar 11 år	31	49	22	1860
Flickor 13 år	61	63	62	3306
Pojkar 13 år	35	50	39	2092
Flickor 15 år	66	54	76	3743
Pojkar 15 år	44	66	49	2393
Alla	46	363	47	16690

I enkäten finns en definition av mobbning:

Vi menar att en elev blir mobbad då en annan elev, eller en grupp elever, upprepade gånger säger eller gör elaka och otrevliga saker mot honom/henne. Det är också mobbning då en elev blir retad på ett sätt som han/hon inte tycker om eller om han/hon lämnas utanför med flit. Den person som mobbar har mer makt än personen som blir mobbad och vill orsaka honom eller henne skada. Det är inte mobbning då två personer som är ungefär lika starka, eller har lika mycket makt, grälar eller slåss.

Därefter ställs frågan ”Hur ofta har du blivit mobbad i skolan under de senaste månaderna?” med svarsalternativen: jag har inte blivit mobbad i skolan de senaste månaderna, det har hänt 1 eller 2 gånger, 2 till 3 gånger i månaden, ungefär 1 gång i veckan samt flera gånger i veckan. Här redovisas andelen som svarat att de har blivit mobbade i skolan 2–3 gånger i månaden eller oftare.

Det är vanligare att barn som bor i familjehem mobbas i skolan jämfört med barn som bor på annat sätt. Andelen som mobbas är 19 procent jämfört med 9 procent (Tabell 4). Skillnaden är störst bland 13-åriga pojkar och flickor samt bland 15-åriga flickor. I dessa grupper är det ungefär dubbelt så vanligt att barn som bor i familjehem mobbas jämfört med barn som bor på annat sätt.

Tabell 4. Andel och antal barn som har mobbats i skolan minst 2-3 gånger i månaden under de senaste månaderna, uppdelade på kön, ålder och boendesituation, 2021/22

Grupp	Bor i familjehem (procent)	Bor i familjehem (antal)	Bor på annat sätt (procent)	Bor på annat sätt (antal)
Flickor 11 år	11	17	8	790
Pojkar 11 år	10	18	7	563
Flickor 13 år	24	23	10	550
Pojkar 13 år	18	23	9	482
Flickor 15 år	14	11	7	353
Pojkar 15 år	12	17	8	421
Alla	19	145	9	3426

Det är en något mindre andel barn som bor i familjehem som håller med om att deras lärare bryr sig om dem, jämfört med barn som bor på annat sätt (Tabell 5). Andelen är 66 procent jämfört med 71 procent. Mönstret ser dock olika ut i olika grupper och är det omvända bland 15-åriga flickor.

Tabell 5. Andel och antal barn som håller med om att deras lärare bryr sig om dem, uppdelade på kön, ålder och boendesituation, 2021/22

Grupp	Bor i familjehem (procent)	Bor i familjehem (antal)	Bor på annat sätt (procent)	Bor på annat sätt (antal)
Flickor 11 år	81	101	86	7303
Pojkar 11 år	77	145	87	7152
Flickor 13 år	67	53	60	3315
Pojkar 13 år	58	99	62	3849
Flickor 15 år	70	54	57	2940
Pojkar 15 år	66	95	67	3425
Alla	66	566	71	28735

Alkohol, tobak och narkotika

Det är något vanligare att barn som bor i familjehem har varit berusade jämfört med barn som bor på annat sätt. Andelen som har varit berusade någon gång i sitt liv är 18 procent jämfört med 13 procent (Tabell 6). Den största skillnaden ses bland 13-åriga pojkar, där andelen är 15 procent jämfört med 7 procent.

Tabell 6. Andel och antal barn som har varit berusade någon gång, uppdelade på kön, ålder och boendesituation, 2021/22

Grupp	Bor i familjehem (procent)	Bor i familjehem (antal)	Bor på annat sätt (procent)	Bor på annat sätt (antal)
Flickor 11 år	0	0	1	96
Pojkar 11 år	2	7	1	117
Flickor 13 år	12	18	7	390
Pojkar 13 år	15	22	7	359
Flickor 15 år	23	22	32	1481
Pojkar 15 år	27	45	25	1272
Alla	18	146	13	3909

Det är vanligare att barn som bor i familjehem har rökt cigaretter jämfört med barn som bor på annat sätt, 21 procent jämfört med 13 procent (Tabell 7). Skillnaden är störst bland 13-åringar, där det är ungefär dubbelt så vanligt att de som bor i familjehem har rökt jämfört med barn som bor på annat sätt.

Tabell 7. Andel och antal barn som har rökt cigaretter någon gång, uppdelade på kön, ålder och boendesituation, 2021/22

Grupp	Bor i familjehem (procent)	Bor i familjehem (antal)	Bor på annat sätt (procent)	Bor på annat sätt (antal)
Flickor 11 år	7	5	2	170
Pojkar 11 år	3	7	2	204
Flickor 13 år	24	31	11	590
Pojkar 13 år	16	24	9	503
Flickor 15 år	29	28	28	1377
Pojkar 15 år	29	46	22	1139
Alla	21	172	13	4192

Det är något vanligare att barn som bor i familjehem har snusat jämfört med barn som bor på annat sätt, 19 procent jämfört med 15 procent (Tabell 8).

Tabell 8. Andel och antal barn som har snusat någon gång, uppdelade på kön, ålder och boendesituation, 2021/22

Grupp	Bor i familjehem (procent)	Bor i familjehem (antal)	Bor på annat sätt (procent)	Bor på annat sätt (antal)
Flickor 11 år	0	1	1	140
Pojkar 11 år	3	8	3	312
Flickor 13 år	12	17	10	517
Pojkar 13 år	15	26	12	702
Flickor 15 år	22	24	28	1433
Pojkar 15 år	31	50	33	1673
Alla	19	159	15	4983

Frågan om cannabis har endast ställts till barn i årskurs 9. Det är dubbelt så vanligt att 15-åringar som bor i familjehem har använt cannabis någon gång i sitt liv, jämfört med barn som bor på annat sätt (Tabell 9). Bland 15-åriga flickor som bor i

familjehem är andelen 18 procent, jämfört med 8 procent bland dem som bor på annat sätt. Cannabisanvändningen är mycket hög bland barn med annat kön som bor i familjehem, därför är siffran 20 procent för alla barn som bor i familjehem.

Tabell 9. Andel och antal 15-åringar som har använt cannabis någon gång, uppdelade på kön, ålder och boendesituation, 2021/22

Grupp	Bor i familjehem (procent)	Bor i familjehem (antal)	Bor på annat sätt (procent)	Bor på annat sätt (antal)
Flickor 11 år				
Pojkar 11 år				
Flickor 13 år				
Pojkar 13 år				
Flickor 15 år	18	14	8	328
Pojkar 15 år	12	25	11	521
Alla	20	58	10	913

Träning och matvanor

Andelen barn som tränar minst fyra gånger i veckan är något mindre bland barn som bor i familjehem än bland barn som bor på annat sätt, 34 procent jämfört med 39 procent (Tabell 10). Skillnaden är störst bland 13-åriga flickor, där 16 procent av dem som bor i familjehem tränar så ofta, jämfört med 33 procent av flickor som bor på annat sätt.

Tabell 10. Andel och antal barn som tränar minst fyra gånger i veckan, uppdelade på kön, ålder och boendesituation, 2021/22

Grupp	Bor i familjehem (procent)	Bor i familjehem (antal)	Bor på annat sätt (procent)	Bor på annat sätt (antal)
Flickor 11 år	23	27	30	2512
Pojkar 11 år	30	64	40	3155
Flickor 13 år	16	14	33	1762
Pojkar 13 år	45	68	46	2504
Flickor 15 år	21	17	30	1576
Pojkar 15 år	43	62	53	2652
Alla	34	278	39	14546

Andelen barn som vanligtvis äter frukost fyra eller fem vardagar i veckan är något mindre bland barn som bor i familjehem än bland barn som bor på annat sätt, 60 procent jämfört med 70 procent (Tabell 11). Skillnaden är störst bland 11-åriga pojkar och flickor samt 15-åriga pojkar.

Tabell 11. Andel och antal barn som äter frukost 4-5 vardagar i veckan, uppdelade på kön, ålder och boendesituation, 2021/22

Grupp	Bor i familjehem (procent)	Bor i familjehem (antal)	Bor på annat sätt (procent)	Bor på annat sätt (antal)
Flickor 11 år	68	95	81	6941
Pojkar 11 år	73	145	84	7254
Flickor 13 år	52	44	60	3333
Pojkar 13 år	75	110	75	4198
Flickor 15 år	51	42	56	2843
Pojkar 15 år	52	79	68	3525
Alla	60	539	70	28886

Hälsa

För att mäta tillfredsställelse med livet används Cantrils steg. Instrumentet, som har formen av en steg, används för att skatta tillfredsställelse med livet på en 11-gradig skala, där 0 står för det sämst tänkbara och 10 för det bäst tänkbara livet. Frågan lyder: ”Om du tänker på ditt liv i största allmänhet, var tycker du att du står just nu?”. Här redovisas den genomsnittliga livstillfredsställelsen.

Livstillfredsställelsen är i genomsnitt lägre bland barn som bor i familjehem jämfört med bland barn som bor på annat sätt, 6,7 jämfört med 7,2 (Tabell 12). Skillnaden är störst bland 11-åriga flickor samt 13- och 15-åriga pojkar.

Tabell 12. Genomsnittlig livstillfredsställelse bland barn, uppdelade på kön, ålder och boendesituation, 2021/22

Grupp	Bor i familjehem	Bor på annat sätt
Flickor 11 år	6,5	7,7
Pojkar 11 år	8,0	8,2
Flickor 13 år	6,3	6,6
Pojkar 13 år	7,0	7,5
Flickor 15 år	6,6	6,4
Pojkar 15 år	6,6	7,2
Alla	6,7	7,2

I enkäten ställs frågan ”Hur tycker du din hälsa är?” med svarsalternativen *mycket bra*, *bra*, *ganska dålig* och *dålig*. Det är överlag ingen skillnad i andelen som skattar sin hälsa som *mycket bra* bland barn som bor i familjehem jämfört med barn som bor på annat sätt (Tabell 13). Det finns dock en skillnad bland 11-åringar: 27 procent av flickorna som bor i familjehem skattar sin hälsa som mycket bra, jämfört med 42 procent av flickorna som bor på annat sätt. 41 procent av de 11-åriga pojkarna som bor i familjehem skattar sin hälsa som mycket bra, jämfört med 51 procent av de 11-åriga pojkarna som bor på annat sätt. Bland 15-åriga flickor är mönstret motsatt: andelen med mycket bra hälsa är större bland dem som bor i familjehem än bland dem som bor på annat sätt.

Tabell 13. Andel och antal barn med mycket bra hälsa, uppdelade på kön, ålder och boendesituation, 2021/22

Grupp	Bor i familjehem (procent)	Bor i familjehem (antal)	Bor på annat sätt (procent)	Bor på annat sätt (antal)
Flickor 11 år	27	43	42	3615
Pojkar 11 år	41	86	51	4274
Flickor 13 år	18	18	27	1451
Pojkar 13 år	40	62	44	2434
Flickor 15 år	36	22	21	1061
Pojkar 15 år	38	66	42	2166
Alla	35	320	37	15307

I enkäten ställdes frågan ”Har du en långvarig sjukdom, funktionsnedsättning eller annat långvarigt hälsoproblem (t.ex. diabetes, allergi, eksem eller ADHD) som du fått fastställt av en läkare?” med svarsalternativen *ja* och *nej*. Det är ungefär lika vanligt att barn som bor i familjehem har en långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning som barn som bor på annat sätt, 31 procent jämfört med 28 procent (Tabell 14).

Tabell 14. Andel och antal barn med en långvarig sjukdom, funktionsnedsättning eller annat långvarigt hälsoproblem, uppdelade på kön, ålder och boendesituation, 2021/22

Grupp	Bor i familjehem (procent)	Bor i familjehem (antal)	Bor på annat sätt (procent)	Bor på annat sätt (antal)
Flickor 11 år	21	36	26	2164
Pojkar 11 år	27	54	25	2258
Flickor 13 år	30	37	28	1579
Pojkar 13 år	33	53	29	1576
Flickor 15 år	29	29	29	1477
Pojkar 15 år	33	44	29	1481
Alla	31	286	28	11016

I Skolbarns hälsovanor finns en checklista för att mäta förekomsten och frekvensen av hälsobesvär under de senaste sex månaderna. Checklistan benämns HBSC-SCL (Symptoms Checklist). Instrumentet innehåller en fråga om hur ofta man under de senaste sex månaderna haft åtta olika besvär: huvudvärk, ont i magen, ont i ryggen, känt sig nere, varit irriterad eller på dåligt humör, känt sig nervös, haft svårt att somna samt känt sig yr. Svarsalternativen sträcker sig från *sällan eller aldrig till i stort sett varje dag*. Här presenteras andelen barn som har haft minst två självrapporterade hälsobesvär, mer än en gång i veckan, under de senaste sex månaderna.

Det är lika vanligt att ha minst två hälsobesvär, mer än en gång i veckan, bland barn som bor i familjehem och barn som bor på annat sätt, 51 procent (Tabell 15). Det är dock vanligare bland 11-åriga pojkar som bor i familjehem än bland 11-åriga pojkar som bor på annat sätt. När det gäller 15-åriga flickor är mönstret det motsatta, besvär är mindre vanligt bland dem som bor i familjehem jämfört med bland dem som bor på annat sätt.

Tabell 15. Andel och antal barn med minst två självrapporterade hälsobesvär, mer än en gång i veckan, uppdelade på kön, ålder och boendesituation, 2021/22

Grupp	Bor i familjehem (procent)	Bor i familjehem (antal)	Bor på annat sätt (procent)	Bor på annat sätt (antal)
Flickor 11 år	58	51	48	3850
Pojkar 11 år	41	69	32	2698
Flickor 13 år	63	69	65	3489
Pojkar 13 år	38	58	38	2030
Flickor 15 år	58	51	75	3662
Pojkar 15 år	47	59	45	2302
Alla	51	404	51	18842

Sexuell och reproduktiv hälsa

I Skolbarns hälsovanor ställer man frågan om sexdebut till alla 15-åringar. Frågan lyder: ”Har du någonsin haft samlag? (ibland så kallas det för ”sex”, ”älskat”, ”legat med någon”, ”gått hela vägen”)”. Det är vanligare att 15-åringar som bor i familjehem har haft samlag, jämfört med barn som bor på annat sätt. Andelen är 36 procent jämfört med 25 procent (Tabell 16). Skillnaden är störst bland pojkar, 34 procent jämfört med 24 procent. Andelen som har haft samlag är mycket hög bland barn med annat kön som bor i familjehem, därför är den totala siffran 36 procent för barn som bor i familjehem.

Frågor om preventivmedel ställs till dem som haft samlag, men andelen svarande var få och därför presenteras inte resultaten inte här.

Tabell 16. Andel och antal 15-åringar som har haft samlag, uppdelade på kön och boendesituation, 2021/22

Grupp	Bor i familjehem (procent)	Bor i familjehem (antal)	Bor på annat sätt (procent)	Bor på annat sätt (antal)
Flickor 15 år	27	25	24	1339
Pojkar 15 år	34	42	24	1316
Alla	36	85	25	2743

Denna rapport svarar på frågorna: Hur mår barn som bor i familjehem eller liknande jämfört med barn som bor på annat sätt (Till exempel med båda föräldrar, växelvis eller med en förälder)? Hur har barn som bor i familjehem det i skolan? Vilka levnadsvanor har de?

Resultaten bygger på studien Skolbarns hälsovanor 2021/22 där närmare 42 000 barn i åldrarna 11, 13 och 15 år deltog. Av dessa bor ungefär 2 procent i familjehem eller liknande.

Folkhälsomyndigheten är en nationell kunskapsmyndighet som arbetar för en bättre folkhälsa. Det gör myndigheten genom att utveckla och stödja samhällets arbete med att främja hälsa, förebygga ohälsa och skydda mot hälsohot. Vår vision är en folkhälsa som stärker samhällets utveckling

Folkhälsomyndigheten

Solna Nobels väg 18, 171 82 Solna. **Östersund** Campusvägen 20. Box 505, 831 26 Östersund.

www.folkhalsomyndigheten.se